

میلعلما وه

دوجو یر دصم مسا و یر دصم یر انعم

دوجو رد لیصا یر انعم زا یر ابنتعا یر انعم کیگفت

ل صفا ، ل و لا جهنما ، ل و لا ا قحر ما ، ل و لا کلسما ، ل و لا ر قسلا - معبرا رافسا چراخ سور د هلسلس
م تشهول هچ هسلج - هینتد و ح یضوتع عباسلا

داتسا

یر نار هط یر نیسد ن سحدمحم دیسد جاد الله تیا
هر سد الله س دق

ی‌تطاسب نی‌عرد ار ی‌عازتتا ی‌انعم کی‌میناوتی‌م‌ام، درادن ی‌لاکشا رگید ن‌آ، دشاب هتشانذ ای‌دشاب هتشانذ ی‌تسه ن‌لا و. دنریگب رارق‌معای‌انعم نی‌تحت‌رد دنناوتی‌م‌هک‌مینکل‌مدی‌قیداصم و دارفارپ، دراد هک‌رد ل‌خاد ی‌امدیدع دارفار هک‌میریگب ی‌عسد ی‌انعم کی‌م [هب] میناوتی‌م [ار] ندوب ای‌ن‌تشانذ دوجو ای‌ن‌تشانذ دوجو نامه، تیهام ن‌ودب درف هک‌تیهام ن‌ودب دارفار مه و دننسه می‌هاملاوذ هک‌ی‌دارفار مه؛ دننسه واکنیا ن‌ودب، تسا اهنأ نی‌عتب‌ج‌وم اهنأ می‌رونص‌خشت‌فرصد هک‌ی‌امطیسبل‌و‌قع ن‌آ ای‌تسا ی‌لاعتی‌راب. دشاب هتشد‌ت‌املظ و ناکما ملاء ت‌ایهام رد ل‌خاد

ی‌م‌ق‌لاطا ت‌انیتت‌م‌هر رب‌ام ار ن‌تشانذ ی‌تسه نی‌آ، ن‌تشانذ ی‌تسه: مپیوگی‌م‌ام هکنیا، اذه‌ی‌ل‌ع‌ع‌ان‌ب ی‌تسه ل‌امک و ادبم و ی‌تسه نی‌عی‌لو دراد ی‌تسه مه‌وا، مینکی‌م‌ق‌لاطا مه‌ی‌لاعتی‌راب دوز رب؛ مینک [ن‌امه]، انعم نی‌آ. دنراد ی‌تسه هم‌هر‌ک‌ب و ورم‌عو دیز، ش‌رف‌ن‌یا، م‌لق‌ن‌یا، دراد ی‌تسه باتک‌ن‌یا؛ تسا نی‌عی‌ه‌ذ‌ت‌سا موهفم، انعم نی‌آ هب دوجو سپ. دوشی‌م‌ی‌ردصم ی‌انعم

ی‌ردصم ی‌انعم ق‌ادصم نی‌یعت

ق‌ادصم ار واکم ی‌بانج‌ن‌یا هکنیا غارس مپی‌آی‌م‌لا‌اح: مپیوگی‌م‌میتشذگ هک‌ه‌ب‌ترم‌ن‌یا ز‌ا‌ا‌ما؟ تسا متفرگ رارق ق‌ی‌ا‌ق‌د ای‌ت‌انیتت‌ز‌ا ی‌ال‌ح‌رم هچ‌رد بانج‌ن‌یا دوز، می‌اهداد رارق‌ردصم نی‌آ ی‌ارپ‌ر‌ما کی‌ق‌ق‌ح‌ت‌م‌ط‌سا و هب‌ام هک‌تسا ی‌دوجو دوز و نی‌عتت‌دوز، تسا دوجو، تسا تسه نی‌آ مینیبی‌م‌رگا، مینک‌ردصم نی‌آ رد ل‌خاد و ی‌تسه نی‌آ رد ل‌خاد ار نی‌آ می‌اه‌تسناوتی‌ج‌راخی‌نی‌عی‌ر‌ما کی‌و ی‌ج‌راخ‌م‌اد‌عا رب‌ار ی‌ردصم ی‌انعم نی‌آ م‌ار‌چ. مینکل‌مد‌وا رب‌ار‌ردصم موهفم مپیتسناوتی‌م‌ذ‌ام‌تشانذ ار نی‌آ [دوجو نی‌آ] ص‌خشت‌دوز و دوجو نی‌آ دوز هب. تسین اهنأ رد ت‌قیق‌د نی‌آ هکنیا رطاخ‌ه‌ب!؟ مینکی‌م‌ذ‌ل‌مد ن‌آ هک‌تسا ی‌تقیق‌د ی‌نعید؛ تسین ی‌رگید زیچ، ص‌خشت‌زار یغ‌ن‌یا [هک] مینیبی‌م، مینکی‌م‌ماگ‌ذ‌هک‌ی‌تقو نامه، دوجو نی‌آ نی‌عتت‌فرصد ی‌نعید. ن‌آ رب‌ی‌د‌نا‌ز‌ر‌ما ه‌ذ‌ده‌ی‌م‌لی‌ک‌شتت‌دوجو ن‌آ ص‌خشت‌طقف‌ار ت‌قیق‌د. تسا عی‌شد نی‌آ می‌دوجو ت‌قیق‌د

دوجو ی‌تابثا و ی‌توبث ی‌انعم نی‌یبت

دوشی‌م‌نشور اجنیا رد ه‌ل‌ئ‌سم‌ود، ن‌یار‌بان‌ب‌س‌پ

ی‌نعید. دوشی‌م‌ه‌ت‌ف‌گ ی‌تابثا دوجو ن‌آ هب و تسا ی‌عازتتا ی‌انعم [ن‌امه] هک‌ی‌ردصم ی‌انعم ی‌کی‌دنکی‌م‌ت‌یا‌ک‌د و تسا ی‌ردصم ی‌انعم کی‌«ن‌ت‌ف‌گ» ه‌ک‌روطن‌امه؛ ج‌راخ‌ر‌ما کی‌ز‌ا دنکی‌م‌ت‌یا‌ک‌د ت‌یا‌ک‌د ن‌ت‌فر‌ه‌ار، ج‌راخ‌رد ی‌ث‌د‌د ی‌انعم ن‌آ ز‌ا دنکی‌م‌ت‌یا‌ک‌د ن‌دز، تسا ر‌د‌ص‌م‌م‌سا هک‌«ر‌ات‌ف‌گ» ز‌ا ه‌لی‌س‌و‌ه‌ب‌ام و تسا ی‌عازتتا ی‌انعم، انعم ن‌آ هک‌تسا مدرک ادیبی‌ق‌ق‌ح‌ت‌ج‌راخ‌رد هک‌ی‌ث‌د‌د ن‌آ ز‌ا دنکی‌م‌، دی‌باید‌ام‌ن‌ه‌ذ‌رد دنناوتی‌م‌ذ‌ی‌قیق‌د ی‌انعم ن‌آ نوچ؛ م‌یر‌ب‌ی‌م‌ی‌قیق‌د ی‌انعم ن‌آ هب‌ی‌پی‌ی‌عازتتا ی‌انعم ن‌آ؛ م‌یر‌و‌ای‌ب‌ن‌ه‌ذ‌رد تسه ج‌راخ‌رد هک‌ار ی‌ئ‌ی‌ش‌ن‌آ دیناوتی‌م‌ذ‌هک‌ام‌ش. دراد ی‌ج‌راخ‌دوجو و ی‌نی‌ع‌دوجو‌ام [اذل]، دینک‌ب‌ار راک‌ن‌یا دیناوتی‌م‌ذ‌ام‌ش، دنزی‌م‌ف‌رد، دوری‌م‌ه‌ار ش‌د‌وخ ی‌ار‌ب‌ن‌اب‌ای‌خ‌رد دراد‌وا‌طاب‌تر‌ا تسه ج‌راخ‌رد هک‌ی‌ز‌ی‌چ‌ن‌آ اب‌و ن‌ام‌د‌وخ‌ن‌ه‌ذ‌رد م‌یر‌و‌آی‌م‌ار ن‌آ ز‌ا ی‌ت‌رو‌ص‌د کی‌م‌پی‌آی‌م‌تسا ی‌رو‌ص‌د‌م‌ء‌ه‌ب‌ش‌ت‌ش‌گ‌ر‌ب، ام‌ی‌لو‌ص‌د‌م‌ء‌ه‌م‌ه‌ک‌م‌پی‌و‌گی‌م‌و م‌پی‌آی‌م‌ء‌د‌ع‌ب‌ء‌ت‌ب‌لا. مینکی‌م‌ر‌ار‌ق‌ر‌ب‌دوجو ای‌ی‌عازتتا ر‌ما‌ار‌طاب‌تر‌ا نی‌آ م‌سا، مینکی‌م‌ادیبی‌تسه ج‌راخ‌رد هک‌ی‌ر‌ما‌ن‌آ اب‌ی‌طاب‌تر‌ا‌ام. می‌اهداد رارق‌ج‌راخ‌ء‌از‌اب‌ام‌ار موهفم نی‌آ می‌د‌ما‌تابثا م‌اق‌م‌رد ی‌نعید. م‌یر‌اذ‌گی‌م‌ی‌تابثا

ن‌امه؛ ج‌راخ‌ن‌ای‌عا ن‌امه‌ز‌ا تسا ت‌ر‌ای‌ع‌ش‌ت‌وب‌ث‌هک‌دراد ی‌ت‌وب‌ث‌کی‌، ت‌اب‌ث‌ا نی‌آ ت‌ق‌و‌ک‌ی‌ [اما] ی‌م‌نی‌عو و ق‌ق‌ح‌ت‌و ت‌وب‌ث‌ار دوجو نی‌آ م‌سا. دشابی‌م‌ه‌ری‌غل‌ر‌ه‌ظ‌م‌و ه‌س‌ف‌ن‌ب‌ر‌ها‌ظ‌و تسا ر‌ون‌ه‌ک‌ی‌دوجو م‌یر‌اذ‌گ

دوجو ی‌توبث ی‌انعم ن‌دوبنی‌لک

رگید، تسا ص‌خشت‌نی‌عت‌تسا هتشد‌عازتتا ن‌آ ز‌ا ی‌ردصم ی‌انعم، ت‌وب‌ث‌م‌اق‌م‌رد هک‌ی‌دوجو نی‌آ رد ل‌خاد ی‌قیداصم و دوب موهفم، ت‌شانذ ه‌ع‌س‌هک‌ [ی‌ز‌ی‌چ] ن‌آ. درادن ه‌ع‌س‌رگید نوچ، دشاب ی‌لک‌دنناوتی‌م‌ذ‌ورم‌عو دوشی‌م‌ذ‌ورم‌ع‌ل‌مان‌ش‌و درادن ه‌ع‌س‌دیز [ل‌ائ‌م‌ن‌او‌ن‌ع‌ه‌ب]؛ درادن ه‌ع‌س‌هک‌دوجو نی‌آ اما، دن‌د‌وب‌ن‌آ

همان نید اهنیا رد قافتلا اهبام هک تسا ی قافتا کی کشت رطاخه (مپیوگی م روز اهنیا هب ام ارچ) «
 مپیوگی م ن آ هب ی قافتا کی کشت بتسا کار تشلا
 یا نالما ی نعملا فِلاخه ؛ دار فلا ن م تحت امل ی ضر ع ی لک مو هفم ل و لا ی نعملا و
 هب ؛ دوشی م ش دار فا رب ض راع و تسا ی ضر ع ی لک مو هفم ، دشاب یر دصم هک ی لوا ی انعم ن آ»
 «مود ی انعم فلاخ»

جراخلا ی فِق قحتنا نید و تسا عی شلا سُفند هکلب دوشی من ض راع ی زیچ رب [مود ی انعم ن آ] هک

تسا،

میر و نلا ق ناقلا نید نیا

«تسا میر و ن ق یاقدر نید ، مود ی انعم نیا»

فِععضا و قوقلا و مامتلاب اهتوافتم و

«دندر اد فبعض ، دندر اد یوق ، دندر اد صقاند ، دندر اد مات ، دندر اد فالاتخا رگیدمه اب اهنیا هکی تر و صرد»

میر و نلا و مکیلکاب قاصوید لاف

«درک تیزج هب و تیلک هب فاصتا ناوتی من اجنیا رد رگید [سپ]»

هبیلعدناز لا ص خشتلا مبیصور عملا ی نعم

«بتسا ص خشت رب دناز ، ضرور ع نیا هک ص خشت ی ارب دنوش ع قوا ضرور عم اهنیا هک ی انعم هب»

دنتسه ی نرج : مپیوگی ص خشت نیا رب هفاضا دعب ؛ تسا عی ش ن آ ص خشت ، عی ش دوجو دوخ نوج

تحت رد لخاد دیاب ی نرج نوج ، درادن ققت ی جراخ نید ن آ ی ارب رگید ، ص خشت رب دناز ، تیزج نیا

- مپیوگی م ارب دیز دوجو هتبل - ؛ تسیدج تحت رد لخاد دیز . تسید ی زیچ تحت رد لخاد نیا و دشاب ی لک

دوبدهاوخن ی زیچ چیه تحت رد لخاد دیز دوجو [دوخ] ی لو ، تسه و تحت رد لخاد ، دیز نزلاد

؛ رو هظلا و حوضولا و زیمتلا و یلعفلا حیر صد و هرونلا ل

بتسا [روهظ و حوضو و زیمت] تیلعف حیر صد ، روز هکلب»

ت حارص ، درادن یرگید زیچ هب یزایدش دوخت یلعف رد روز نیا رگید و تسا مات تیلعف هنج ی نعید

ات درادن رگید عی ش هب یزاید و ، تسا زیمت رد حیر صد و بتسا مات روز رد تیلعف و دراد تیلعف رد

و . دندر اد تا ص خشت و لصف هب زاید ، زیمت رد تاییهام لاثم هکروطنامه ، دنک ریغ زایمتم ار وا هکنیا

بتسا روهظ رد حیر صد و تسا حوضو رد حیر صد هکنیا

- ایسد و ناک ایلع - کار دلایا فعضه هج ن ما اما هعوطس و هروهظ مدع و

هچ [تسا ام کاردا فعض زا ای ، میرادن ربخ ام و تسین نشور ام ی ارب هکنیا و روهظ مدع و

«[.ی سد کاردا هچ و یلقع کاردا

و ، تسا روص و تاییهام همه دنیبی م ام مشچ هچنآ و میرادن علاطا میر و ن ق یاقدر هب زونه ام هک

یلقع کاردا هنر تسا ی سد کاردا ام کاردا ای ، تسید فکشنم ام ی ارب عایشا تقیقد و نطاب

روصقا بتارم نید تعقوت اکاکطصا بسحب هتلاز نرت بتارم نم هتشانلا و هملظلاب هملاتخلا و

ی ناکملا

تسوا داعبنا زا ی شان تملظ نیا هک ی تملظ اب دوشی طولخم روز نیا هک تسا نیا هطساو هب ای و»

«دوشی م ع قوا ی ناکما روصق بتارم نید ی تاکاکطصا و ن آ ادیم زا

رد ناسنا . دنک مولج ناسنا ی ارب روز ن آ تقیقد دراذگی من هک دوشی م ادیبی عناوم ناسنا ی ارب و

[رون] ن آ [ش دوخ] ی ولج دشابنر نام رگا دهاوخی م ی روز کی اجکی ی تقو هک دنیبی م مه ی سد روز

اذل و ، دنک دهاشم ار روز ن آ دناوتی من ناسنا و دنکی م دروخر ب عنان نیا دشاب عنانم رگا اما ؛ دنیبی م ار

ی عناوم ناسنا ی ارب ، جراخ میر و ن تاوژ و ی لقع راونا ن آ کاردا رد روطنیمه . دورب رانک دیاب باجد

ن آ هک دیای م ش پیر و ن آ دوخ ی ارب ی عناوم هکنیا ای دنیبی م ار میر و ن تقیقد ن آ دناوتی من هک دیای م ش پیر

امش دنیبی م روطچ دنکی م ی هانگ کی هک ی صخش لثم تسرد دنکب ادیب مولج دراذگی من ار وا تقیقد

و للاث و از روز نیا و تشاد ی یبیز تر و ص هچ و هک دیدی م لابق . دوشی م ادیب تر و دک تلاد [وا رد]

ردقچ هک دنیبی م زورما [اما] ، تشاد دوجو جراخ رد هک دوب و ا هیسفند میر و ن ق یاقدر ، روز نیمه و تشاد

یراک کی و هداد ب ا هب ی لگهتسد طسو نیا رد ، لهاد هب ات زورید زا دبلان نیا ؛ تسا هشدی ناملظ و ردک

اب اجنیا رد، عبط ملاء رد دیایم هک ی تقو، ی ناکما روصق بتارم رد بیرون تاولج نآ رگید هک مدرک، هصلاخ و دنایامنبار ش دوخ روهظ دناوتی مذرگید و دنکی م ادیب طلا تخا داعتبا تاملظ و مانگ تاملظ دنکی م رود ش دوخ بیترم زا ار وا ی ذلاویه روتف بناوش

ی ذلاویهلا روتفا بناوش و

«دنکی م رود ش دوخ ادبم زا ار وا ی ذلاویه [روتف] بناوش نیا، دیایم لاویه ملحرم رد ی تقو هک»
 لا ی ذلا ی روتفا ملکلا مجرد ن ع هروصق و هعض و روتفا ن اصفق بتارم ن م بیترم ل کن لا
 لامجا و تیزلا و لاجلا و مظعلا ی ف ه ل د
 هک ی روتفا لامک مجرد زا ش روصق و ش هعض و روتفا ن اصفق بتارم زا ی بیترم ره [نوچ]»
 ی راب هک راونا ادبم زا تسا ترابع نآ و) لامج تیز و لاج تمظع رد وا ی راب تسید ی دح
 «نییاپ ات اجنآ زا روتفا بتارم زا بیترم ره (تسا ی لاعت

فدایز کل عقیس امک «تیناکملا تآیهاملا» ب قاسملا مداعلا و تاملظا بتارم ن م ایناز اب ع قو¹
 1. ک عمس ع قیس امی ف علاطا
 ن آ ازا هک، دوشی م هدیما تیناکم تآیهام هک اینیا هک مدعا و تاملظ بتارم زا بیترم کی»
 هک هچنآ رد دوشی م عقاو تیارب یرتشیب علاطا ی دوز هک روتفا نامه] دراد دوجو [لامک مجرد
 «[دروخی م تسوگ هک ی دوز

، دراد تاملظ زا ی بیترم کی، بتارم ملا ی ندأ نیا ات یریکب ل و ادبم زا، تانیعتزا ی بیترم ی نعید
 سپ - تاملظ ی نعید، ی رود ی نعید؟ هچ ی نعید داعتبا نیا - ش نازا رد، دوشی م رود و ادج نیا هک ردقن بیه
 ملاء ی نعید، عبط ملاء زا روظنم و میاهتفرگ رارق عبط ملاء بتارم زا بیترم نیا رد هک مینیب ن لا ام
 ملصاف راونا ادبم و ام نیب هک تسای تاملظ هک بوشم و طولخم ام روتفا نیا ردقچ. هدام ملاء هک ایند
 و نز و ایند هک قاعت تاملظ، لام هک قاعت تاملظ؛ مینک زاب ار تاملظ نیا دیاب ی کی کی! تسا متخادنا
 رد زاب، تسای تاملظ اجنآ رد زاب و میسری م بیرون بجد هک دعب. میورب لایاب هک دعب و مینک زاب ار دنزرف
 دیاب، دراد دوجو ی یاهدنگش و خلد اجنآ رد، تسای تاملظ، تسای شوخ اجنآ رد زاب، تسای تانیعت ملاء اجنآ
 رگید تیناروتی ازا رد و لابقرد اجنآ رد رگید هک ی یاج هک میسرب هکنیا ات مینک زاب ی کی کی م هک اینیا
 تسای تیوهوه ملاء و انف بیترم رگید اجنآ و، دشاب متشاند دوجو ی تاملظ

دمحم ل آ و دمحم ی اعل ص دمهللا

¹ 63. ص 1 ج، تیلاعتما تمکلا

سرد تا حلاطصا

(ی ر دصم ی انعم ای) ی تابثا دوجو به معنای مفهومی، انتزاعی و کلی «هستی داشتن» یا «بودن» است که در ذهن شکل می‌گیرد. این معنا یک مفهوم عام است که بر مصادیق زیادی حمل می‌شود؛ مانند «این کتاب هستی دارد»، «خدا هستی دارد». اما خودش در خارج وجود عینی ندارد و صرفاً از واقعیت خارجی حکایت می‌کند.

هک تسا ی صخشم و ی جراخ، ی نعی ت قیق د یوخ ی انعم هب: (ی ر دصم مسا ی انعم ای) ی توبث دوجو ی جراخ «صخشت» و «نیع» نام ه هکلب، ت سینی لک موهفم کی، دوجو نیا. دراد ق قحت ع قاو ملاء رد دبایی مدها ن هذ هب و دریگی م رارق «ی تابثا دوجو» ی نهد موهفم ی ارب ق ادصم هک تسا

هب هکلب، درادن هراشا تدد ی نعی دادیور د یوخ هب هک تسا ی بسنو ی عزت نا موهفم کی: ر دصم ن هذ رد افرص موهفم نیا. دراد هراشا... و نامز، ل عاف دننامش بناوج و طیارش اباد دادیور ن «ت بسن» ت سا هدهد هببشت ن آ هب «دوجو» ی موهفم ی انعم، سرد رد. دراد دوجو

ب: تدد / ر دصم مسا به معنای خود آن رویداد یا عملی است که در خارج تحقق پیدا می‌کند (نفس الحدث). برخلاف «مصدر» که یک مفهوم ذهنی است، «اسم مصدر» مانند «گفتار» یک امر عینی و خارجی است. در درس، حقیقت خارجی وجود به اسم مصدر تشبیه می‌شود.

ن تم. ت سا جراخ ملاء رد دوجوم کی ن دوی در ف ه بر صحنه و نیعم، ی نر ج ی انعم هب: صخشت ن آن دوی صخشم و ی نر ج نامهن آ ت قیق د ی نعی؛ ت سا صخشت نیع «ی توبث دوجو» هک دنکی مل لادتسا ت سینی ن آ ریدناز یرما و ت سا

دوجو «طقف هک دوشی م ج بصوت سرد رد. دراد ار ددعتم دار فار ب ق دصت یلباق هک ی موهفم: ی لک ی لک دناوتی مدها ی جراخ ت قیق د ی نعی «ی توبث دوجو» اما. دشاب ی لک دناوتی مدها ی نهد موهفم ی نعی «ی تابثا دوشی مدها یرگید ل ماشد و دراد ار دوخ صاخ صخشت ی دوجو ره اریز، دشاب

هدهد هدی شکش ل اچ هب انعم نیا سرد رد. دریگی م رارق ی لک موهفم کی ق ادصم هک ی در ف: ی نر ج، دوجو نیا اریز، ت سناد هملک ی قطنم ی انعم هب «ی نر ج» ناوتی مدها «ی توبث دوجو»: دوشی م هتفگ و ت سا در ف ه بر صحنه ت قیق د کی و دریگی مذر اقل صفو و سنج دننام ی تا ذ ی لک موهفم کی ت حذر دل خاد: صخشت ل احو به معنای «یکی بودن در عین تشخص و فردیت». این اصطلاح کلیدی بیان می‌کند که حقیقت وجود، در عین اینکه در مصادیق کثیر و متفاوت مثل خدا، انسان، اشیاء ظهور می‌یابد، یک حقیقت واحد و یکپارچه است. وحدت آن نه از نوع وحدت «کلی منطقی»، بلکه وحدت یک حقیقت شخصی و یگانه است که هر فردی عیناً ظهور همان حقیقت است.